

Zemědělská
fakulta
Faculty
of Agriculture

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

PROTOKOL O OBHAJOBĚ DISERTAČNÍ PRÁCE DSP

Jméno studenta: Ing. Jiří SLÁMA
Narozen(a): 14. 6. 1987 v Jindřichově Hradci
Studijní program: Ekologie a ochrana prostředí
Studijní obor: Aplikovaná a krajinná ekologie
Forma studia: Prezenční
Školící pracoviště: KKM ZF JU v Č. Budějovicích, sekce PÚ
Datum a místo konání zkoušky: 18. 9. 2018, ZF JU v Českých Budějovicích
Zkušební termín č.: 1.

Název disertační práce:

Fyzicko-geografická charakteristika a zhodnocení vybraných socioekonomických aspektů
golfových hřišť v České republice

Výsledek obhajoby:

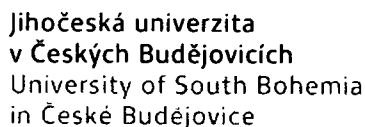
Prospěl (a)

Neprospěl (a)

Zkušební komise:

Podpis:

Předseda:	doc. Dr. Ing. Alena Salašová, Mendelova univerzita v Brně, ZF	
Členové:	prof. Ing. Miluše Svobodová, CSc.; ČZU v Praze, FAPPZ	
	doc. Ing. Lucie Kozlová, Ph.D.; ZSF JU v ČB (oponentka)	
	doc. Ing. Jakub Brom, Ph.D.; ZF JU v Českých Budějovicích	
	doc. RNDr. Miroslav Martiš, CSc.; ČZU v Praze, FŽP (oponent)	
	Ing. Eva Žalmanová, Ph.D.; Mendelova univerzita v Brně, ZF (oponentka)	
	Ing. Tomáš Volek, Ph.D.; EF JU v Českých Budějovicích	
	Ing. Miroslav Tesař, CSc.; Ústav pro hydrodynamiku AV ČR	
	doc. RNDr. Libor Pechar, CSc.; ZF JU v Českých Budějovicích	
Školitel:	prof. Ing. Tomáš Kvítek, CSc.; ZF JU v Českých Budějovicích	
Specialista:	doc. Ing. Ladislav Skořepa, CSc.; ZF JU v Českých Budějovicích	

Odpovědi na otázky pí. doc. Kozlové (dále *oponentka*):

Otázka oponentky: Mohl by autor vysvětlit, zda pojem „socioekonomický výzkum“ využili ve své publikaci autoři Nový a Surynek (2006), na které je uveden citační odkaz nebo, zda se jedná o termín použitý autorem?

Názor oponentky: Osobně bych se přikláněla spíše k terminologii „výzkum zaměřený na socioekonomické aspekty“ vzhledem k faktu, že autor dále popisuje obecné charakteristiky kvantitativního a kvalitativního výzkumu vycházející z komparace názorů odborníků, kteří se dlouhodobě výzkumnými metodami a technikami zabývají.

Doslovná citace z disertační práce: „*Socioekonomický výzkum může být dle dostupnosti finančních prostředků a řešitelského týmu pro terénní výzkum prováděn lokálně či regionálně. Z důvodů finanční náročnosti tohoto typu výzkumu je nutno stanovit finanční plán (Nový & Surynek, 2006).*“

Citace dle platné normy: Nový, I., Surynek, A. Sociologie pro ekonomy a manažery. Grada Publishing, a.s., 2006, 288 s.

Odpověď studenta: Velmi děkuji za vznesenou otázku, autoři Nový & Surynek (2006) používají termíny sociologické a ekonomické šetření separátně. Disertační práci prostupuje myšlenka skloubení sociologie a ekonomie, jak oponentka glosuje propojení jednotlivých disciplín v 1. odst. svého hodnocení. Bližší specifikace termínu na výzkum zaměřený na socioekonomické aspekty je vhodnější a jako takový byl aplikován v praktické části, neboť se jedná o vybrané socioekonomické aspekty. Socioekonomický výzkum je v tomto případě zkrácené pojmenování (generalizované) na užší oblast vybraných socioekonomických aspektů, sám o sobě je termín v podstatě širší (pokrývá veškeré spektrum aspektů). V citaci Nového & Surynka (2006) byla spíše snaha ukázat na finanční (a časovou náročnost) sociologického a ekonomického výzkumu (šetření) obecně.

Otázka oponentky: Dále v tabulce 3 na str. 31 jsou uvedeny hodnoty týkající se minimální akceptovatelné a doporučené návratnosti z rozdaných dotazníků při různých velikostech zkoumaného vzorku. Uvedené parametry jsou použity z Blogu prof. Rudolfa Kohoutka, který cituje autora J. Mareše.

Názor oponentky: Bylo vhodné vycházet pro stanovení reprezentativnosti vzorku z názorů odborníků zabývajících se sociologickým výzkumem vzhledem ke koncepci výzkumu v disertační práci, a to prostřednictvím dotazníkového šetření u rezidentů vybraných katastrálních území.

Odpověď oponentky: Odborníci z oboru psychologie mohou v dotazníkových šetřeních využívat počty respondentů pohybující se na hranici 5 osob vzhledem k detailnímu obsahu dotazníků zaměřujícího se především na psychologické aspekty, což nebyl případ předložené disertační práce.

Doslovná citace z disertační práce: „Pro návratnost dotazníků není přesný úzus, přesto je stanovena určitá míra návratnosti, která je akceptovatelná a doporučena (Mareš citovaný Kohoutkem, 2010), viz Tab. 3. Velikost zkoumaného vzorku ve vlastním výzkumu lze modifikovat na rozdané dotazníky vzhledem k terénnímu šetření.

Tab. 3: Návratnost dotazníků ve zkoumaném vzorku (z rozdaných dotazníků)

<i>Velikost zkoumaného vzorku [počet osob]</i>	<i>Min. akceptovatelná návratnost [%]</i>	<i>Doporučovaná návratnost [%]</i>
5-20	80	80 a více
21-30	75	75 a více
31-50	66	75 a více
51-100	60	75 a více
100 a více	50	75 a více

Zdroj: Mareš citovaný Kohoutkem, (2010)“

Odpověď studenta parafrázovanou citací z disertační práce: Na základě vybraných parametrů byla určena homogenní skupina GH, a tato GH byla dále lokalizována na nejmenší katastrální jednotku, tj. k. ú. (Územně identifikační registr České republiky, 2012), na nichž se jejich parcely rozprostírají. **Socioekonomické zhodnocení** bylo provedeno **kvantitativním šetřením** (dotazník je k náhledu v příloze disertační práce) právě na těchto vybraných k. ú. (tj. zde byla prováděna distribuce a následný sběr).

Odpověď studenta: Oponentka zde uvádí, že počet sebraných dotazníků byl pro tuto disertační práci korektní. Pouze shrnu procentuální úspěšnost sběru pro jednotlivé lokality: 72,73 % (32 ze 44 dotazníků pro Golf Club Český Krumlov), 89,13 % (41 ze 46 dotazníků pro Ypsilon Golf Liberec), 72,95 % (35 ze 48 dotazníků pro Golf Resort Barbora) a 97,56 % (40 ze 41 dotazníků pro Golf Club Pardubice). Předložená tabulka návratnosti je samozřejmě pouze jeden z úzusů, který mi byl doporučen pí. prof. Majerovou. Úzusů existuje vícero, ale zde byla potřeba modifikovat metodiku na katastrální území, nikoli standardně na obec, okres, kraj či region (viz regiony soudržnosti). To však také oponentka návodně uvádí ve svém názoru. Nechybí však teoretický diskurz a detailní popis v metodické části disertační práce. Velmi děkuji za vnesenou připomínku! Bude velmi podstatná pro zamýšlený projekt socioekonomického zaměření (juniorský GAČR) s PřF UK Praha.

Reakce na posudek pí. Dr. Žallmannové

Reakce studenta: Velmi děkuji za podnětnou pobídku k dalšímu tématu vědeckého poznání. Vzhledem k současnému rozsahu disertační práce (tj. tak jak ji lze vidět v současné podobě), nebyly zcela všechny aspekty týkající se golfových hřišť zpracovány. Environmentální stránka byla však zmíněna i při interview nebo hodnocení ekonomické aktivity území, kde toto téma otevírá (biozóny, výsadba dřevin, ekologická stabilita, apod.). Okrajově je tato část rozebírána při hodnocení záboru ZPF, kvality půdy nebo hydrologické a klimatologické bilanci. Do hloubky však skutečně toto téma rozpracováno není. Samotná disertace v podstatě otevírá 6 samostatných témat (land-use vč. humánní geografie – tj. historie, intenzita výstavby, lokalizace, finanční aspekty, atd., klimatologii, hydrologii, pedologii, geomorfologii a socioekonomii). Cílem takto širokého záběru bylo ukázat na důležitost nově otevíraného tématu (tj. golfových hřišť) na úrovni doktorské disertační práce. Je tedy smyslem se těmito jednotlivými složkami dále hlouběji zabývat, a to jak v jiných disertačních pracích tak dalším vědeckém výzkumu.

Reakce na posudek p. doc. Martiše

Disertační práce je koncipována standardním způsobem dle Opatření děkana Zemědělské fakulty (č. 4), a to na: úvod, literární rešerše (23 str.), cíle, materiály a metody (tato část zabírá 10 str., neboť bylo nutno metodicky ošetřit všechny vybrané pasáže z oblasti fyzické-geografie a socioekonomie), výsledky a diskuze (79 str., zde bylo objemnější vyhodnocení socio-ekonomického šetření) a souhrny jsou pak na posledních stranách. Výsledky a diskuze mohou být spojeny v jednu kapitolu. Součástí Přílohy 4 jsou stěžejní výsledky z oblasti fyzické-geografie, neboť se jednalo o nadměrné tabulky a textově by jejich rozdělení nevypadalo graficky dobře. Příloha 4 zabírá 9 str. V kapitole výsledky a diskuze jsou výsledky nejprve interpretovány (pokud bylo záhodno, graficky formou tabulky či grafu nebo prostou hodnotou různé veličiny a jednotky). Následuje konfrontace nejen s českou, ale i zahraniční literaturou. Popisnou se jeví jedna oblast, a to geomorfologická, kdy záměrem bylo v této kapitole horopisně golfová hřiště popsat. V historii zabývající se golfovými hřišti a jejich lokalizací lze nalézt popis horopisných a klimatických lokalit, kde se golfová hřiště nacházejí. V disertační práci jsou zkratky užívány v omezené míře (nejvíce zastoupenou zkratkou je GH = golfová hřiště a ČR = Česká republika), minoritně pak jiné (např. TTP = trvalý travní porost). Použití některých termínů, pojmů, událostí, skutečností či interpretací mohlo být autorem jazykově generalizováno či jazykově zabarveno ve snaze přiblížit jejich význam.

Odpovědi na otázky**1. Na základě jakých kritérií byla zvolena modelová území?**

Výběr golfových hřišť a zkoumaných (modelových lokalit) lze rozčlenit na dvě části. Prvou částí je fyzická-geografie a druhou socioekonomie, viz *Cíle řešení doktorské disertační práce*. Analýza vybraných fyzicko-geografických aspektů byla provedena pro celou ČR, v disertaci jsou v tabulkách uvedeny souhrny (jak v textu práce, tak v Příloze 4). Kritické oblasti jsou pak zmíněny např. pro hydrologickou či klimatologickou část a metodicky ošetřeny. V metodice socioekonomického šetření byl rovněž stanoven výběr golfových hřišť na základě shody v reprezentativních parametrech, načež výběr vytvořil homogenní skupinu. Území, jenž byla podrobena socioekonomickému šetření, jsou katastrální území, na nichž parcely golfových hřišť leží. Analogicky je pak do výzkumu zapojena i místní část (celek) či obec, kam územní celky náleží. Metodická část se pak shoduje s kapitolou Výsledky a diskuze. V případě potřeby či nutnosti zdůraznění byly v kapitole Výsledky a diskuze uvedeny odkazy na legislativu či metodický pokyn (např. klimatické oblasti dle Quitta, 1971 či oblasti ohrožené suchem dle Valtera, 2003). *Výběr modelových území již byl zmíněn i v samotné prezentaci k obhajobě disertační práce.*

2. Rozved'te diskuzi nad daty a úvahami k problematice golfových hřišť ve Vaší disertační práci.

Sběr dat byl z časového hlediska koncipován od 2. roč. do pol. 5 roč. mého doktorského studia (sběr socioekonomických dat trvá). Byla vytvářena jednak databáze golfových hřišť, v rámci níž byly naplňovány fyzicko-geografické charakteristiky, územně identifikační údaje, geomorfologie a rozloha golfových hřišť, historie, finanční podklady hospodaření golfových hřišť (tedy jejich klubů) a jiné. Dále byla databáze upravena pro potřeby různých softwarů. Z databáze pak v průběhu studia byly prováděny analýzy a interpretace směřující k naplnění cílů disertační práce a tyto výsledky byly (a jsou) průběžně publikovány. Doplněována byla jak textová část k datům, tak samotná metodika. Velká část těchto výsledků byla prezentována v článku s názvem *GCS: New phenomena in the landscape of the Czech Republic after 1990 (Sláma a kol., 2018)*. Současně byla sbírána i data týkající se socioekonomické části. Ať již se jedná i primární data z terénního šetření či data sekundární z veřejných portálů, ale i archivů, obcí a jiných zdrojů. Z těchto šetření jsou pak data opět interpretována jak v disertační práci, tak v publikační činnosti.

V obou částech však výzkum pokračuje a připravuje se další publikační a projektová činnost. Jako příklad mohou uvést nový příspěvek pro časopis *Green*, viz *prezentace k obhajobě disertační práce*. Konkrétní výběr výsledků je uveden v disertační práci a byl uveden během mé *prezentace k obhajobě disertační práce*.

3. Zobecněte poznání, jež jste prací získal, do návrhu stručných metodických principů pro EIA golfových hřišť.

Pokud vycházíme z posuzování záměru v rámci EIA, golfová hřiště uvádějí např.: charakter posuzovaného záměru (výstavba sportovně-rekreačního areálu a jiné zástavby), shoda s jinými záměry, popis technického X netechnického řešení, hospodaření s vodou (závlahy, ale i odpadní vody), vegetační pokryv (TTP, stávající dřeviny a jejich výsadba, atd.), pedologické charakteristiky, klima, surovinové a energetické nároky. V podstatě popisují interakci na jednotlivé složky biosféry, environmentální charakteristiky, apod. *V EIA se například řeší i hluk způsobený samotnou výstavbou golfových hřišť.*

Tato část tedy odpovídá doporučení pí. Dr. Žallmannové na další výzkum zahrnující i tyto aspekty. EIA jako taková nebyla primárně v disertační práci řešena, ale jednotlivými složkami fyzické-geografie se jí okrajově dotýká.

Lze konstatovat konkrétní metodické principy vyplývající z ukončených hodnocení EIA:

- Pro Golf Club Český Krumlov (Svachova Lhotka) např.: opatření k prevenci, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzaci nepříznivých vlivů – detailní popis záměru výstavby golfového hřiště (rozmístění budov, sportovních prvků,...), zpracování sadových úprav, vypracování havarijního plánu pro fázi výstavby,

provoz golfového hřiště a jeho údržba, monitoring kvality vody, postup při úniku chemických látek, atd.

- U Golf Club Pardubice, který se nachází v I. ochranném pásmu přírodních léčivých zdrojů (dle zákona Ministerstva zdravotnictví ČR č. 164/2001 Sb.), jsou předpisem navíc stanoveny hydrogeologické průzkumy, kde je prováděn monitoring hladiny podzemních vod a jejich jakost.
- Při výstavbě Golf Resort Barbora v rámci rekultivačních prací na hnědouhelných výsypkách byl zpracován detailní popis dopadu na faunu a flóru s budoucí prognózou dopadu na biodiverzitu.

V rámci hodnocení EIA se Ypsilon Golf Liberec musel vypořádat se stavbami na svých pozemcích, dodatečně však řešil ubytovací kapacity:

- Ypsilon Golf Liberec se musel vypořádat se stavební uzávěrou a v technickém popisu uvést, jakým způsobem bude vystavěna např. klubovna (tj. bez pevných základů, celodřevěná demontovatelná konstrukce, apod.). Ubytovací kapacity pak řešil netradiční formou, a to koupí hausbótů, které jsou umístěny na ploše jezera nacházejícího se na jejich pozemcích.

Z interview dále pro Ypsilon Golf Liberec bylo zmíněno (viz *Disertační práce*, str. 88):

- U biozón¹ byly vytvořeny speciální svody - odtoky (koryta), která protékají biozónami ze shora. Svod - odtok (vč. drenáží) je veden z jamek do biozón. Právě kvůli existenci biozón je prováděna kontrola jakosti vody chemickým rozborem s periodicitou odběru 2x ročně.

¹ Kromě chráněných květin zde žije chřástal, kur podobný kuru domácímu, který je však velikostně větší a vydává typicky zvláštní zvuky.

ZÁPIS

o vykonání obhajoby disertační práce

Jména studenta DSP: Ing. Jiří Sláma

Obor: Aplikovaná a krajinná ekologie

Téma disertační práce: „Fyzicko-geografická charakteristika a zhodnocení vybraných socioekonomických aspektů golfových hřišť v České republice“

Místo konání: 18.9.2018, 10.00 hodin, místnost vědecké rady ZF, pavilon M.

Účastníci zasedání: viz prezenční listina

Program jednání:

1. Jednání zahájila předsedkyně komise doc. Dr. Ing. Alena Salašová, seznámila přítomné s programem jednání včetně životopisných údajů doktoranda.
2. Školitel doktoranda prof. Ing. Tomáš Kvítek, CSc. a zástupce školícího pracoviště Ing. Jana Moravcová, Ph.D. seznámili komisi se stanovisky školitele a školícího pracoviště k doktorandovi
3. Předsedkyně komise požádala doktoranda o prezentaci k danému tématu své disertační práce: „Fyzicko-geografická charakteristika a zhodnocení vybraných socioekonomických aspektů golfových hřišť v České republice“.
4. Po prezentaci byly přečteny oponentské posudky doc. Ing. Lucie Kozlové, Ph.D., doc. RNDr. Miroslava Martiš, CSc. a Ing. Evy Žallmannové, Ph.D. na které doktorand uspokojivě reagoval.
5. Po zodpovězení otázek oponentů následovala vědecká rozprava k přednesenému:
 - doc. Brom
 - Konstatuje, že v prezentaci chybí generalizace a odpověď na obecné hypotézy
 - Doktorand popsal, že v práci je provedena syntéza a rovněž zmíněna odpověď na otázku, jak golfové hřiště ovlivňují ostatní prvky v ekosystémech
 - Doktorand rovněž konstatuje, že golfové hřiště mají vliv na své okolí jak pozitivní tak i negativní
 - Co to je vysvětlující proměnná „lokalita“ a jak je definovaná
 - Doktorand popsal, že se jedná o významnost konkrétní plochy golfového hřiště
 - Jaké atributy má vysvětlující proměnná lokalita
 - Jedná se o fyzickogeografickou polohu konkrétního golfového hřiště
 - prof. Svobodová
 - Jak jsou lidé žijící v lokalitě zahrnuti do aktivity golfového hřiště? Do šetření je zahrnuto poměrně málo komunikačních partnerů.

- Problém malého počtu partnerů a popisu aktivity lidí v lokalitě golfového hřiště je šetření na úrovni katastrálního území, nikoliv na úrovni obce.
 - Je důležité, jak dlouho žijí jednotliví komunikační partneři na území s golfovým hřištěm
 - Konstatuje, že je bezesporu také důležité věkové spektrum respondentů a zařízení pro jednotlivé skupiny obyvatel a uživatelů např. dětská hřiště
 - Jak se liší výzkum doktoranda od výzkumů prováděných na podobné téma v zahraničí?
 - Podobný výzkum probíhal např. ve Skandinávii, kde jsou pouze dva hlavní ukazatele, a to přístupnost hřiště a její vnímání a počet laviček v lokalitě
 - prof. Kvítek
 - Konstatuje, že závěr je popsán jak v disertační práci, tak v publikaci s IF, kterou student publikoval
 - Zdůrazňuje nutnost hodnocení hřišť s časovým odstupem
 - Ing. Tesař
 - Konstatuje, že je překvapující nízká spotřeba vody pro golfová hřiště a že by bylo vhodnější tento údaj udávat v relativních jednotkách mm/plochu
 - Jistě by bylo zajímavé dále zkoumat problematiku hydrofobie povrchu golfových hřišť
 - prof. Salašová
 - Čím je dána ekonomická ztrátovost jednotlivých golfových hřišť?
 - Ztrátovost je často zapříčiněna malým počtem hráčů a malou mírou propagace jednotlivých lokalit
 - V současné době je snaha o navázání nových areálů na další stavební aktivity, jako je např. bydlení, ubytovací kapacity, dopravní infrastruktura apod.
 - Konstatuje, že by jistě bylo vhodné větší zaměření na krajinné zázemí a typologii krajiny než na pouhé fyzickogeografické hodnoty
 - Dr. Volek
 - U ekonomických ukazatelů je vždy lepší uvádět relativní jednotky než absolutní hodnoty ukazatelů
 - Která golfová hřiště z hlediska lokalizace jsou nejvíce ekonomicky ztrátová?
 - Doktorand konstatuje, že se překvapivě jedná nejvíce o hřiště v blízkosti Prahy
 - doc. Pechar
 - Konstatuje, že práce byla původně daleko více environmentálně zaměřená v porovnání s její finální verzí
 - Dále konstatuje, že statistického hlediska je lepší využívat prosté korelace a analýzy trendů než mnohorozměrné analýzy typu RDA
6. Neveřejná část:
- Komise konstatovala, že jmenovaný s ohledem na znalosti, které doktorand prokázal, úspěšně obhájil předloženou disertační práci.
7. Veřejná část: Předsedkyně komise sdělila všem účastníkům výsledek a závěry komise.